



ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ՀԹՈՒՄ ԴԵՌԱՀԱՍՆԵՐԻ ՀԵՏ

Ուսուցիչների և դեռահասների միջև կոնտակտի հաստատումը դպրոցական կյանքում կարելի է ասել ամենաբարդ շրջաններից մեկն է: Դեռահասները սկսում են ուսումնասիրել շփման նոր ձևերը մեծահասկների հետ, բայց միևնույն ժամանակ խիստ սահմաններ են դնում իրենց հետ շփման ընթացքում: Լինելով ներառված այնպիսի կառուցվածքային գործընթացի մեջ ինչպիսին դասապրոցեսն է՝ ուսուցիչը պետք է ունենա արձագանքման հստակ մեխանիզմներ, որպեսզի կարողանա արդյունավետ հետադարձ կապ տալ դեռահասին և արդյունավետ իրականացնել դասապրոցեսը: Ուստի դպրոցական հոգեբանի կարևոր գործառնություններից է պատրաստել ուսուցիչներին դեռահասների հետ հանդիպմանը և փոխանցել այն հստակ անելիքները, որոնք կդարձնեն շփումն արդյունավետ:

1. Լսել դեռահասին:

Եթե մեծահասակը հետաքրքրված է դեռահասի կյանքով, հարցադրումներ է անում, ապա նրանք մեծ հավանականությամբ լինում են բաց ու ներգրավված մեծահասակի կողմից առաջարկված գործունեության ընթացքում: Ուսուցիչները միշտ կարող են քննարկումներ ունենալ դեռահասների հետ դասամիջոցների կամ ազատ ժամերի ընթացքում, արդյունքում ունենալով ներգրավված դեռահաս դասի ընթացքում:

2. Նկատել և խրախուսել դեռահասի ջանքերը, նրան նույնիսկ դրանք կատարյալ չեն:

Դեռահասները, ելնելով իրենց տարիքային առանձնահատկություններից, շատ աշխատանքներ իրականացնելիս մեծ ջանքեր

են գործադրում, սակայն միշտ չէ, որ արդյունքը լինում է գոհացուցիչ, թե իր, թե մեծահասակի համար: Սակայն դեռահասի համար էական է, որ ուսուցիչը նկատի այն աշխատանքը, որը թաքնված է այդ միգուցե «չստացված» արդյունքի հետևում:

3. Աջակցել դեռահասներին ձախողումների ժամանակ:

Դեռահասները մշտապես կարիք են ունենում ուղղորդման և քաջալերման իրենց գործունեություններում, մասնավորապես ուսումնական գործունեության ընթացքում: Հետևապես, ուսուցիչների կողմից աջակցությունը ձախողումների ընթացքում հնարավորություն կտա աշակերտներին արդյունավետ հաղթահարել դժվարությունները:

4. Դեռահասներին ասել այն, ինչ նրանց օգնում է իրենց առանձնահատուկ զգալ:

Յուրաքանչյուր աշակերտ յուրաքանչյուր դասաժամի ընթացքում ունենում է հատուկ որակներ և հմտություններ, որոնք իրենց առանձնացնում են այդ դասաժամի ընթացքում: Կարևոր է, որ ուսուցիչը, անհրաժեշտության դեպքում հոգեբանի աջակցությամբ, դուրս բերի այդ կողմերը և փոխանցի դա դեռահասին:

5. Ձևավորել ապահով մթնոլորտ դեռահասի ինքնարտահայտման համար:

Դեռահասի հետ արդյունավետ հաղորդկցման առաջին պայմանը ապահովության զգացողությունն է, որը ուսուցիչը պետք է փոխանցի իրեն: Այսինքն՝ դեռահասը պետք է





զգա, որ իր ասածներն ընդունելի և հասկանալի են ուսուցչի համար:

6. Տալ ընտրելու հնարավորություն՝ խթանելով դեռահասի ինքնուրույնությունը:

Դեռահասների հետ աշխատանքում, հաշվի առնելով դեռահասի մեծահասակ լինելու, մեծահասակներից առանձնանալու ձգտումը, ցանկալի է դասապրոցեսը կազմակերպել այնպես, որ դեռահասն ունենա հնարավորություն որոշումներ կայացնելու և ինքնուրույն աշխատելու:

7. Խոսել դեռահասի հետ հավասարը հավասարի հետ սկզբունքով:

Դեռահասների հետ կարևոր է լինել հարգալից, չպարտադրող՝ խուսափել քարոզներից ու խրատներից, վիրավորական ենթատեքստ ունեցող բառերից և արտահայտություններից: Ուսուցիչը դեռահասի հետ միասին ուսումնական, շփման գործընթացով անցնողն է ոչ առավել է, ոչ պակաս նրանից:

8. Ապահովել խոսակցության գաղտնիությունը:

Դեռահասների հետ ապահով և արդյունավետ հաղորդակցում կառուցելու կարևոր նախապայման է ապահովել քննարկված թեմաների գաղտնիությունը: Ուսուցիչ-աշակերտ շփման ընթացքում նրանք երկուսով կարող են գալ պայմանավորվածության իրենց հետագա աշխատանքի հետ կապված

9. Պաստիարակության բոլոր մոտեցումները համաձայնեցնել մյուս մեծահասակների (մտղներ, ուսուցիչներ և այլք) հետ:

Դասապրոցեսի ընթացքում դեռահասի հետ որևէ մոտեցում փորձելու և արդյունավետ արդյունքներ ունենալու դեպքում, ցանկալի է դա

կիսել այն բոլոր մեծահասակների հետ, ովքեր աշխատում են դեռահասի հետ միանման և հաստատուն մոտեցում ապահովելու համար:

10. Լինել օրինակ դեռահասի համար:

Դեռահասից ցանկացած պահանջ ունենալու դեպքում, կարևոր է, որ ուսուցիչը ինքը ևս նույնատիպ վարքային դրևորումներ ունենա:

